

NORSK INSTITUTT FOR VANNFORSKNING
Økernveien 94
0579 OSLO
v/ Hilde Cecilie Trannum

Saksbehandler, innvalgstelefon
Carina Ulsund, +4773 19 92 33

Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde - dispensasjon til innsamling av prøver - NIVA - Ørland kommune

Det vises til søknad fra NIVA av 10.09.2021 om tillatelse til innsamling av prøver i Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde, i forbindelse med overvåkning av utslipp fra Ørland hovedflystasjon.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, har Statsforvalteren i Trøndelag fattet følgende vedtak:

Norsk institutt for vannforskning gis med dette dispensasjon til innsamling av prøver i Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde.

Vilkår for dispensasjonen:

1. *Dispensasjonen gjelder for perioden 13.09.2021 – 19.09.2021.*
2. *Dispensasjonen gjelder for innsamling av prøver i Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde for å undersøke eventuelle effekter av utslipp fra kampflybasen.*
3. *Uttak av opptil 40 strandsnegler på hver av de 3 stasjonene som skal undersøkes i Grandefjæra, samt 40 strandsnegler fra en stasjon i Innstrandfjæra. Oversikt over stasjoner vises i figur 1.*
4. *Det skal vises hensyn til plante- og dyrelivet under feltarbeidet.*
5. *Ferdsel må skje på et minimum.*
6. *Tiltakshaver er ansvarlig for eventuelle skader i verneområdene.*

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven og verneforskrift for Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde. Søker må i tillegg innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser.

Søknaden

Norsk institutt for vannforskning skal utføre undersøkelser for Forsvarsbygg iht. krav om overvåkning av resipient for utslipp av Ørland hovedflystasjon satt av Statsforvalteren i Trøndelag. Omsøkte aktivitet tilsvarer aktivitet utført i 2017, med dispensasjon gitt fra Statsforvalteren i Trøndelag (den gang Fylkesmannen i Sør-Trøndelag) med referanse nummer 2017/6215-432.4.

Feltarbeidet omfatter som i 2017 en strandsoneundersøkelse, prøvetaking og beskrivelse av bunnfauna i den grunne delen av Grandefjæra, samt innsamling av strandsnegl. Det skal også utføres feltarbeid og innsamling i Innstrandfjæra, for å sammenligne med tilstanden i Grandefjæra. Strandsoneundersøkelsen vil bli utført ved snorkling og vil gi et detaljert bilde av den bentiske floraen og faunaen. Alle makroskopiske, fastsittende alger og de vanligste fastsittende og lite mobile dyr vil bli registrert. På de grunnere bløtbunnsområdene i Grandefjæra vil det bli tatt prøver med håndspade. Det skal samles inn strandsnegler fra tre stasjoner i Grandefjæra og fra en stasjon i Innstrandfjæra. Dette for å gjøre kjemiske analyser av PFOS. Det skal samles inn 30-40 snegl på hver lokalitet. All aktivitet skal holdes på et minimum mht. tråkk mm. Undersøkelsene skal utføres i uke 37.

Figur 1: Oversikt over prøvetakingsstasjoner.

Kilde: NIVA.

Verneformål og områdebeskrivelse

Grandefjæra naturreservat ble fredet ved kongelig resolusjon av 23.12.1983. Statsforvalteren i Trøndelag er forvaltningsmyndighet.

Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til rastende vadefugl.

Innstrandfjæra fuglefredningsområde ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 23.12.1983. Statsforvalteren i Trøndelag er forvaltningsmyndighet.

Formålet med fredningen er å bevare det rike fuglelivet og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til rastende vadefugl.

Både Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde er to våtmarksområder som er svært viktige funksjonsområder for fugl, spesielt i trekktiden. Begge verneområdene fikk Ramsar-status 24.juli 1985 sammen med Hovsfjæra fuglefredningsområde og Kråkvågsvaet fuglefredningsområde under betegnelsen «Ørlandet våtmarkssystem». Ramsar-statusen betyr at verneområdene har internasjonal vernestatus. Dette betyr også at Norge er forpliktet til å sikre den økologiske funksjonen til sine Ramsarområder gjennom bærekraftig forvaltning som bygger på beste tilgjengelige kunnskap om områdenes verdier og tålegrenser.

Hjemmelsgrunnlag

1. Forskrift om fredning for Grandefjæra våtmarksreservat, Ørland kommune, Sør-Trøndelag, kapittel IV nummer 3.
2. Forskrift om fredning for Innstrandfjæra fuglefredningsområde, Ørland kommune, Sør-Trøndelag, kapittel IV nummer 2.
3. Naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 og 48.

Fylkesmannens vurdering

I henhold til verneforskriftene for Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte produksjonsforhold eller forringe fuglenes livsmiljø, som for eksempel uttak av masse (jf. kapittel IV nummer 3 i verneforskriften for Grandefjæra naturreservat og kapittel IV nummer 2 i verneforskriften for Innstrandfjæra fuglefredningsområde). I henhold til kapittel VIII i verneforskriften for Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernebestemmelsene når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeid av samfunnsmessig betydning og i andre spesielle tilfeller, dersom disse ikke strider mot formålet med vernet. Da naturmangfoldloven kom i 2009 ble denne generelle dispensasjonsbestemmelsen erstattet med § 48 i naturmangfoldloven (nml). I henhold til § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Uttak av masser er i utgangspunktet forbudt i begge verneområdene da det kan ha en negativ påvirkning på arts mangfoldet som lever i og av bløtbunnen. I tillegg kan det ha en påvirkning på strømforholdene (§ 8 i nml). Omsøkte aktivitet er av et såpass beskjedent omfang at det svært trolig ikke vil ha noen påvirkning på verneverdiene. Det er også svært få strandsnegl som skal samles inn fra verneområdene på denne undersøkelsen. Pr i dag høstes det kommersielt store mengder strandsnegl fra Grandefjæra naturreservat, noe som kan ha en negativ effekt på livsgrunnlaget for noen fuglearter. At det plukkes opptil 120 ekstra snegler fra verneområdet vil nok ikke utgjøre noe ekstra belastning enn den som allerede er der i dag, jf § 10 i nml.

Omsøkte undersøkelser skal også utføres for å få et svar på tilstanden i Grandefjæra naturreservat, noe som kan være til stor nytte til videre forvaltning av verneområdet.

Omsøkte aktivitet skal også utføres utenfor hekketiden, som er en sårbar periode for fugl. Men begge verneområdene er svært viktige næringssøksområde for fugl under trekktiden, så det er satt som vilkår at det må vises hensyn til dyrelivet under ferdselen og at ferdselen må begrenses til et minimum, jf § 9 i nml. Tiltakshaver er også ansvarlig for eventuelle skader i verneområdene, jf. § 11 i nml. Det skal benyttes teknikker som håndspade og snorkling under undersøkelsene, som vil ha en begrenset påvirkning på fuglelivet og fuglenes livsmiljø, jf. § 12 i nml.

Statsforvalteren mener at omsøkte aktivitet er av et såpass begrenset omfang at det vil ha en svært liten negativ påvirkning på verneverdiene. I tillegg er det nødvendig å utføre denne undersøkelsen, som også er et krav fra Statsforvalteren, for å få svar på om utslipp fra flyplassen har noen negativ effekt på verneverdiene i Grandefjæra naturreservat. Statsforvalteren vurderer omsøkte tiltak til å ikke være i strid med verneformålene i Grandefjæra naturreservat og Innstrandfjæra fuglefredningsområde, og mener derfor det kan gis dispensasjon.

Klageadgang

Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens Kap. VI. Eventuell klage skal stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Trøndelag, innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Carina Ulsund
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ørland kommune	Postboks 43	7159	BJUGN
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Elise Hermo Rusti			